

NASAMOČ

GLASILO SLOVENSKEGA DELAVSTVA.

Št. 24.

V Ljubljani, dne 12. maja 1911.

Leto VI.

Ljubljana, 10. majnika 1911.

Avstria živi danes v volilnem boju. Politične stranke se pripravljajo že z vso silo na nov boj, ki bo za nekaj časa sestavil novo ljudsko zastopstvo v državnem zboru na Dunaju. Navadno je, da se pojavi ob vsakih volitvah razburjenje. Zato se čisto nič ne čudimo, da že postaja vse avstrijsko časopisje razburljivo in da beleži kot velike politične dogodke stvari, ki prav za prav niso nič drugega, kakor spletke. To razburjenje se kaže osobito v tem, ker dasi nas loči komaj še pet tednov od državnozobrskih volitev, le še vse stranke niso postavile svojih kandidatov.

Velika razdrapanost se kaže osobito med nemškimi svobodomiselci. Nemški nacionalci, ti zakleti sovražniki Slovanov in delavcev, kar ne morejo postaviti kandidatov, ker jih imajo preveč in če kdo ni všeč strankinemu vodstvu in zato priporoča njegovega nasprotnika, pa kar kandidira na svojo pest. Nemški svobodomiselci nimajo danes tudi nobene osebnosti, ki bi jih družila, ne na severu in tudi ne v alpskih deželah. Proti nemškim svobodomiselicem nastopajo tudi Schönererjevi pristaši, tisti Nemci, ki škilijo odkrito v Prusijo in ki bi danes rajši ko jutri videli, da postanejo protestanti vsi nemški katoličani. V tej zmedji med nemškimi svobodomiselnimi strankami cvete pšenica nemški socialni demokraciji.

V eni točki so kljub medsebojnemu klanju edini Nemci. Strmoglavlili ali vsaj oslabili bi radi nemško krščanskosocialno stranko. Socialno demokracijo sicer takozvane nemške svobodomiseline meščanske stranke črte, a še bolj črte krščanske socialce. Ne morejo preboleli in pozabiti, da je iztrgal rajni prezgodaj umrli dr. Lueger ju dom in drugim svobodomiselnim brezvercem Dunaj. Nemško svobodomiselno časopisje vodi zdaj zato hud časnarski boj proti nemški krščanskosocialni stranki in upa, da se nemškemu meščanskemu svobodomiselstvu posreči iztrgati nekaj mandatov krščanskim socialcem na Dunaju. Sicer smo bili ob vsakem volilnem boju navajeni na svobodomiselnata strašila, da se čez noč izpremeni zdaj krščanski v svobodomiselnini Dunaj, a dejansko stoji danes nemška

krščanskosocialna stranka na slabšem, kot ob zadnji državnozoborski volitvi. Manjka ji njen ustanovitelj in voditelj, rajni Lueger, napravila je tudi več napak kot stranka, ki podpira vlado. Glavna napaka je bila pač, da se je preveč bratila z nemškimi svobodomiselnimi strankami. Vse te napake so provzročile, da so začeli najboljši strankini možje skomigati in da prav resno mislijo na to, da se zopet oživi nekdanja nemška konservativna stranka, ki se ji ne more odrekati, da ne bi bila imela v svoji sredi mož, ki so dobro umevali socialne naloge naše dobe, dasi seveda v vsem niso imeli prav. V narodnem oziru so bili pač konservativci pravičnejši Slovanom, kakor je sedanja krščanskosocialna stranka, ki se je preveč nasrkala v objemu z nemškimi svobodomiselci nam sovražnega nestrpnegaa ponemčevalnega duha.

Češke in poljske stranke so že tudi večinoma postavile svoje kandidate, kakor je to tudi storila socialna demokracija. Volilno gibanje je rodilo več zanimivosti. Tako poročajo listi, da je znani poljski socialni demokrat Daszinski izjavil, da bi bil pripravljen pristopiti »Poljskemu kolcu«, kjer sede poslanci poljski knezi in grofi, ki jih je Daszinski neštetokrat neusmiljeno šibal. In končno, ni tudi izključeno, da dovede spor med nemškimi in češkimi socialnimi demokratij češke socialne demokrate v državnozoborsko skupino čeških meščanskih strank. Zanimivo bo, kako se bodo stranke osredotočevale v bodočem državnem zboru.

Vseslovenska Ljudska Stranka je po svojih deželnih vodstvih že tudi postavila svoje kandidate na Goriškem, Kranjskem, Koroškem in na Štajerskem razven v Ljubljani, kjer se kandidatura še določi. Dozdaj se bije pravzaprav volilni boj proti kandidatom Vseslovenske Ljudske Stranke po liberalcih na Goriškem in Štajerskem, medtem ko se koroški Slovenci krepko bore z nemškutarji in — s socialnimi demokratij. Na Štajerskem rogovilijo proti Vseslovenski Ljudski Stranki tudi nemškutrji, takozvani Štajercijanci, ki jih vodi bivši socialni demokrat Korlček Linhart, ki se ga še vsi v Ljubljani dobro spominjajo.

Jugoslovanska socialna demokracija gre brez upa na zmago v državnozoborske volitve. Pravi, da hoče šteti glasove. Čemu

li? Saj dobro znajo, da bodo povsod pogoreli. Zato pa tudi žalostno tožijo po svojih listih, da volitve zdaj ne bodo interesantne. Za naše socialne demokrate gotovo ne, za nas pa morebiti tu in tam, ko bomo videli, kako da se socialni demokrati pehajo za staro pokvoko — liberalno stranko.

Upa, da med Slovenci socialni demokrati pribore kak mandat, sami nimajo. Kljub temu pa po svojih listih ne zabavljajo proti liberalni nedelavnosti prav povsod, marveč S. L. S. je kriva vsega slabega na svetu. Gotovo je S. L. S. že tudi kriva, da n. pr. dr. Tuma ne more delati izletov na mescove planine. Ježe se sploh po svojih listih, zakaj da je bil pravzaprav državni zbor razpuščen in trde, kar je nekoliko res, da je S. L. S. precej vzrok razpusta. Pravijo, da je tudi S. L. S. vzrok, da toliko let ni bilo rešeno socialno zavarovanje. Ker tako ne govore samo rdeči agitatorji, marveč tako pišejo rdeči doktorji, ki jih je zdaj tudi nekaj, naj ta rdeča gospoda zna, da so najbolj zavlekli razpravo o socialnem zavarovanju socialnodemokratični poslanci. Zakaj, ne znamo, a tu in tam se je že javno pisalo, da na ljubo kapitalistom. Zavlekli so pa to razpravo, kar bodi ponovljeno, socialni demokrati s tem, da jih je deset in po večkrat povedalo to, kar bi bil lahko vse en sam kratko povedal, in to tem lažje, ker pri delu v pododsekih tako ne pridejo govoriti v časopise. S tem je stvar pojašnjena, kdo da je zavlekel vso zadevo v odsekih. Sicer je pa to, kar je napravil pododsek, itak vse natisnjeno in nova zbornica lahko v nekaj sejah svojih odsekov in v svojih plenarnih posvetovanjih dovrši, česar ni rešila prva ljudska zbornica.

Druga stvar je pa armada. Socialni demokrati res mislijo, da še kdo veruje njih zavijanja glede na stališče, ki jo zavzema S. L. S. v zadevi armade. Vojska je grda reč, a dokler obstaja in dokler štrli Evropa v bajonetih in topovih in dreadnoughtih in strojnih puškah in repetirkah, toliko časa se mora oborožavati tudi naša država, kar se n. pr. oborožuje tista Francoska, kjer nimajo celo socialno-demokratični ministri nič proti temu, da »ubogo ljudstvo« izda največ med narodi v Evropi za armado. Socialno-demokraška zavijanja glede na armado ne drže.

Carska zločinstva.

(Dalje.)

»Dobro došla, moja hči! Dobro došel, moj sin!« reče prijazno, »ako sta pripravljena z nami prenašati in trpeti — da, sta pripravljena, berem vama v očeh. Kar misliš, da je spomin na nekdanje čase, Flavt, to je čut blage duše; dobro seme se je v njej vkoreninila po Avlovem prizadevanju, duši se pa dozdeva, kakor da bi bila že davno v sebi nosila kal. Glej, Flavt, imel sem nekdaj sina, upal sem, da mi bo v starosti podpora — ni mi ga vzela smrt, hudobni ljudje so mi ga spulili in pač nikdar več ga ne bo videlo moje oko: ponudim ti njeovo mesto, Flavt, ponudim ti očetovo ljubezen.«

»Da, dovolite, da vas imenujem očeta,« reče Flavt, »kajti nikoli ga nisem poznal, ki mi je dal življenje. Ubog modrijan me je našel, ko sem bil dete, na trgu in se me usmilil. Nič me ne spominja na moja prva

otročja leta, nego košček zlata, ki ima napis Laert — —«

»Laert!« Visoka postava Aleksandrosa omahuje. »O, dobrotljivi Bog, košček zlata! Tudi ti Aricija si mi bila vnovič dana z znamenjem križa! Ako bi se križec zložiti dal, ako bi se dolgo ločena brat in sestra sešla tukaj na tem mestu — —«

Bleda in trepetanje išče Aricija dragocenost; s tresično roko potegne svoje sveto znamenje od prs. Aleksandros zloži obo kosa v krov — in glej, obo dasta podobo križa.

»Lela! Laert!« šepetajo njegove ustnice, glas njegov pojema, ko izgovori: »Moja otroka!«

Premaga ga nenačna sreča in počasi se zgrudi se počasi na stopnjice pred oltarjem; poleg njega klečita brat in sestra. V tihi molitvi sklene pobožna množica roke; vsakatega duša se dvigne tja gori k dobrotljivemu Vladarju osod; tja gori zre vsako oko in božja sapica veje po svetem prostoru in prešine najglobokejše kotičke v srcu ter je navda z novo močjo v veri, z novim pogumom za trpljenje za vero.

Izhaja vsak petek.

Uredništvo
upravništvo
Kopitarjeva
ulica štev. 6.

Naročnina znaša:
celoletna . . K 4—
polueltna . . " 2—
četrletna . . " 1—
Posamezna št. . . 0·10

XIV.

Preteklo je že skoro leto. Čudovito naga nastal je iz razvalin starega Rima nov, bliščič se krasote, lesketajoč se zlata in mramorja, iz starega Rima nastal je Rim Neronov, ki se je dal zvati utemeljitelja; prej, ko ga je razdejal, si je sam ploskal.

Najlepše novo vzbujenega mesta pa je cesarjeva palača, ki jo imenujejo »zlati hiši.« Velikansko poslopje obsega jezera, ribnjake, hiše in obširni vrtovi. Najdaljši okraji morali so žrtvovati svoje najdražje, da so zaljšale mogočno delo; njegova lepota je bila tolika in tako čudovita, da se ne da opisati. Vestibul (veža) je obsegal 120 črevljev visokega velikana, čegar obraz je kazal Neronovo obliče; njegovi trije mostovži so daljši nego tisoč črevljev.

V eni teh krasnih sobah je Neron. Kamor se ozre njegovo oko, je veličastna lepotă in vendar je vse prenasičeno lepotij

⁴⁾ Zlata hiša je bilo obširno in lepo poslopje, katero je dal napraviti cesar Neron.

Koritarstvo tudi očitajo rdeči. Kdo se drena pri nas h koritom. Ne smešite se. Saj ima ravno socialno demokraška stranka največ koritarjev, raznih tajnikov, ki jim jih mi ne očitamo, dasi bi bilo tako očitanje zelo zanimivo in bi s takimi stvarmi lahko zmešali štreno med najzvestejšimi rdečimi ljudmi.

A kljub vsemu morajo slovenski socialisti demokrati le priznati, da S. L. S. krepko zastopa ljudske koristi. In tisti socialist, ki je v svojem članku nergal, zabavljal kar se da čez S. L. S., je končno le bil prisiljen, da je milo vzdihnil in zapisal: »Vendar se mora priznati, da je slovenska narodna politika zadnja leta napredovala.« Če to prizna, kaj pa potem sitnari in nerga.

Naši liberalci so zdaj pred volitvami našli tudi svoje srce za kmeta. Tisti »Narod« ki čezenj, kakor čez delavca vedno zavavlja in ga grdi, naznanja svetu, da hočejo liberalci ustanoviti kmečko zvezo »na strogo katoliški podlagi«. Večje hinavščine si pač niti misliti ne moremo, kakor hinavščino teh peklenskih zaničevalcev in sramotilcev vsega, kar nosi ime katoliško.

Slovensko krščansko socialno delavstvo zna, kakšno stališče da naj zavzame v tem volilnem boju. Tudi v drugo ljudsko zbornico bo volilo poslance tiste Vseslovenske Ljudske Stranke, ki ji mora tudi socialisti demokrat pripoznati, da je po njeni zaslugi slovenska narodna politika zadnja leta napredovala.

Iz naših predilnic.

Veselo znamenje je, da je prišlo v naše predilnice novo gibanje in novo življenje. Po naših predilnicah je vladala razven v Ljubljani neka zaspanost, iz katere pa se je začelo predilno delavstvo zadnje čase polagoma vzbujati. Delavstvo v predilnicah je bilo do malega slabo organizirano. Nekaj časa sem pa gre organizacija v predilnicah zelo kvišku. Dne 9. aprila se je ustanovila v ajdovski predilnici nova skupina Jugoslovanske Strokovne Zveze. Ni bilo lahko to skupino ustanoviti, ker je tista znana »Narodna delavska organizacija« napela vse sile, da kaj takega prepreči. No, led je prebit in danes šteje ta skupina blizu sto članov. Vipavski delavci in delavke so pametni ljudje in dobro vedo, da je ajdovska »Narodna delavska organizacija« sama komedija. Zato pa tudi ta organizacija zmerom bolj peša in gine kakor kafra. Vse nekaj drugačega je Jugoslovanska Strokovna Zveza. To je solidna, zdrava, močna organizacija, ki šteje zdaj blizu 6000 članov in ima že lepo vsoto denarja na strani. Udobnosti in koristi pa toliko nudi, kakor malokatera druga delavska organizacija. Ajdovski delavci in delavke, pristopajte pridno k edini, za vas primerni organizaciji.

X X X

V litijiški predilnici tudi ni vse tako, kakor bi moralo biti. Delavci tovarno tu pa tam zapuščajo. Plača seveda ni Bog ve kako sijajna, toda še hujše je to, da smo z delom preobloženi. Delamo od šestih zjutraj pa do šestih zvečer, celih dvanajst ur. Doosti je takih delavk, ki opoldne nič ne jedo in kar naprej delajo. Mojstrom je sicer silno lahko reči, toliko in toliko morate narediti, ampak narediti, to je pa druga reč.

sveta ter prezira vso krasoto; in vendar beresh nekako otožnost v cezarjevem obličju in postava njegova zatrepeče vsikdar, kadar začuje njegovo uho kak šum.

Z zlatom pretkanou pregrinjalo se malo dvigne in gibčni Tigelin smukne v sobo.

»Žena, o gospod, je prišla, katero si poklical. Po skrivnih potih dovedel sem jo v prvo sobo, kjer pričakuje tvojega povelja.«

Nenavadno živahno se dvigne Neron.

»Precej naj pride k meni,« mu zapove. »Čakaj, še nekaj, Tigelin: skrbi, da Spor ne pride v sobo, dokler bo ženska pri meni; ni mu treba vedeti, da je Neron povabil Lokusta v cezarjevo palačo.«

Zaničljiv posmeh spreleti črni obraz zamorev. »Mogočni Neron se boji dečkove graje,« mrmra in odpri stranska vratica, ki so zakrita s podobo cezarja Avgusta. »Tigelin bo slep in gluhi — prenevarno mu prihaja deček, ki je v milosti cezarjevi.

Nekaj trenotij pozneje stopi v Rimu znamenita otrovnica čez prag carove sobe. Črna dolga obleka ogrinja njen visoko po-

Da ima prenapenjanje delavnih sil slab posledice za naše zdravje, je umljivo. Med našimi delavkami vlada bolehnost, katero ima pa naš doktor za lenobo. Nadalje bi bilo zelo potrebno, da bi se tovorniški prostori nekoliko bolj zračili in da bi dobilo delavstvo vsaj par kopalnic v tovarni.

X X X

Ljubljansko delavstvo, ki je bilo prej združeno v lastnem strokovnem društvu, je pristopilo vse v Jugoslovansko Strokovno Zvezo, tako da šteje predilna skupina okoli 200 članov. Na soglasen sklep članov strokovnega društva se je društvo razšlo in se razdelili denar med društvene člane, oziroma plačala se je vsem članom Jugoslovanske Strokovne Zveze, ki so bili člani strokovnega društva, članarina za šest mesecev, tako da so v slučaju bolezni takoj podpore deležni.

Ljubljanska krščansko socialna organizacija.

Somišljeniki Slov. Ljudske Stranke

Nečuvena nasilstva je zadnje čase razvila liberalna stranka, sirovosti, ki so v sramoto Ljubljani in celi deželi. Ni se sramovala liberalna klika na najgrši način v svojem umazanem časopisu blatiti poštene žene. Na cesti so liberalci kot razbojniki napadli in opljuvali uboge nune-redovnice. Krščanske žene ljubljanske so na mogočnem shodu že protestirale proti takim portugalskim razmeram, proti brezvestnežem, ki hočejo do skrajnosti posiroveti javne razmere med nami. Dvignimo pa se sedaj v obrambo ženske časti in politične dostenjnosti proti liberalni pocestni politiki in psovkam liberalnega časopisa tudi vsi pošteni može! Vsi na mogočno manifestacijo za ozdravljenje od liberalne klike okuženih razmer! Vsi na velik shod somišljenikov Slov. Ljudske Stranke, ki se vrši v nedeljo, dne 14. maja 1911, ob 10. uri dopoldne v veliki dvorani »Uniona«. Na shodu govorita poslanca S. L. S. dr. Krek in dr. Šusteršič. Vsi na shod, da pokažemo, da se sramotiti več ne damo in da Slov. Ljudska Stranka visoko dviga zastavo slovenske časti in poštenosti!

Deželnozborske volitve bodo v torek v Ljubljani. Volili bodo davkoplačevalci. Vsi naročniki »Naše Moči«, ki volite na torek kandidata S. L. S., zapišite na glasovnico, ki Vam je bila dostavljena: **dr. Vinko Gregorič, zdravnik v Ljubljani.** Opozarjam, da so veljavne pri tej volitvi le uradno dostavljene glasovnice, ki imajo uradni pečat. Naj volilci na to pazijo. Dr. Gregorič je naše gore list, zato vsi na krov! Tisti, ki ne volite zdaj v deželnem zbor, pa agitirajte med svojimi znanci in pri tistih, ki jim daste kaj zaslužiti, da bodo volili kandidata, ki ga priporoča S. L. S.

Tobačno delavstvo.

Socialno-demokraška farbarija. Od leta do leta se manjša v naši tvornici rdeča čreda. To ni nič čudnega, ker socialna demokracija nima nobenega srca za ljubljansko tobačno delavstvo, kar je posebno pokazala s tisto svojo spomenico, v kateri je povzročila, da se je Ljubljana pomaknila v

stavo; črn, z zlatimi zvezdami pretkan zavoj zakriva jej glavo.

»Zapovedal si me k sebi poklicati, Neron,« prične žena s svojim globokim, blagodonečim glasom. »Vidiš, prišla sem, dasi ravno ne zahajam v tuje hiše, Pa,« pristavi nekako zaničljivo, »mogočnemu Neronu, kateremu je podložen svet; Neronu, ki ponkonča svet, da se radujejo njegovi tópi počutki, se Lokusta ne more ustavlji.«

»Vsaj bi ti tudi ne svetoval, žena,« odgovori Neron mračno. »Varuj se predrznega ponosa pred Neronom; znal bi nekega dne pozabiti, da te potrebuje in bi ne videl v tebi drugačega, nego trmasto, uporno žensko.«

Lokusta se porogljivo posmeje. »Naj me le pridruži Neron svojim žrtvam. Na dobroj tovariši bom naletela v Hadu: Britanika, Agripino in ono revo, ono nesrečnico, ki je morala umreti zavoljo svoje kreposti in ker jo je zadela srečka, da se je imenovala Neronovo soprogo — mislim namreč Oktavijo.«

Car, ves razkačen, vrže dragoceno kri-

nižji plačilni razred in je po socialno-demokraški krvidi tako trpelo, trpi in bo še dolgo trpelo gmotno škodo ljubljansko tobačno delavstvo, tudi socialno demokratično. To pastirji rdeče črede dobro znajo in da pomire svojo izdano čredo, so iztuhtali govorico, da bodo oni zdaj spravili Ljubljano v višji razred. Prav bi bilo, da bi to storili, a tistem, ki so enkrat izdali koristi ljubljanskega tobačnega delavstva, ne more nihče več verovati. Naša organizacija in naši poslanci bodo napeli, kakor so jih že, še naprej vse sile in moči, da se popravi socialno demokraško izdajalstvo ljubljanskega tobačnega delavstva, kar se jim bo tudi posrečilo, dasi bo njih delo oviralo sklicavanje finančne uprave na soc. demokraško nečuvano izdajalstvo delavskih koristi ljubljanskega tobačnega tvornice.

Delovske plače tobačnega delavstva so proračunane v letošnjem proračunu z 29,800.000 kronami. Više so za 1,800.000 K, približno 1,400.000 kron se je porabilo za izboljšanje plač. V poročilu o proračunu izvaja glavno ravnateljstvo: Ker je kazal sedanji način plač tobačnega delavstva več pomanjkljivosti, je glavno ravnateljstvo preosnovalo delavske plače.

Koliko plača tobačna režija delavskih pokojnin. Penzij vpokojenim tobačnim delavcem in delavkam je plačalo glavno ravnateljstvo leta 1907. 1,780.608 K, leta 1908. 2,146.051 K in leta 1909. 2,240.515 K.

Bolniški očetje so dobili l. 1907. 54.483 kron, leta 1908. 53.906 K in leta 1909. 60.962 kron plače.

Za tvorniške kuhinje je izdala finančna uprava leta 1909. 114.692 K, za kopalji pa 114.692 K.

Plače delavcem na dopustu so znašale leta 1909. 344.304 K.

Med brati in sestrmi.

Idrija. Naši liberalci so postali popoloma vrtoglavi. Prinesli so to bolezen od ljubljanskih liberalcev. Ko so imeli socialni demokrati praznik 1. maja, so soglasno šli tudi naši liberalci okrog, dasi drugače trdijo, da so napredni, kulturni itd. Kristan jim je tudi povedal, da bo kmalu rdeča zastava visela na občinski hiši. Gangl mu je potrdil to, čeprav nerad. Po izprevodu so se pa podali na shod, kjer da Straus Kristanu besedo. Ta pravi, kako delajo klerikalci draginjo, ker glasujejo za kanone, bojne ladje, potem pravi, da gre le socialistom zasluga, da se je društveni zakon preosnoval. Nazadnje pa se predstavi kot kandidat za državni zbor in zatrdi, da mora zmagati, ker ga bodo volili baje vsi delavci. Ko je Straus še svojo jezo nad klerikalci stresal, se je shod zaključil. Večni kandidat se je kmalu potem odpeljal iz Idrije nazaj, od koder je prišel. Socialisti so še cel popoldan in ponoči vozili barko po idrijskih cestah.

Idrija. Našim bralcem naznanjam, da bo shod šele drugo soboto in ne kadar je bilo prvočno objavljeno. Shod bo torek 13. maja ob pol deveti uri zvečer v prostorih gosp. Didiča.

Prometna zveza katoliško mislečih železničarjev sklicuje za dan 14. t. m. shod po § 2, in sicer v Bači pri Sv. Luciji v gostilni Ivana Pipa ob 4. uri popoldne. Govorila bodela bivši državni poslanec Gostinčar

stalno kupo z vso močjo v Lokusto; a ona stopi le za korak nazaj.

»Ali si mar zblaznela, ženska, da kličeš zamrle? Varuj se; ravno sedaj sem take volje, da bo pot od tukaj do germanških stopnic jako kratka! Toda, čemu se srdim?« si popravi besedo, napol blaznost govori iz tebe in brezuspešne so tvoje besede, kakor je tvoja umetnost.

»Moja umetnost? — Lokusti zarude lica, kakor bi bila razžaljena njena čast, — brez moči da je moja umetnost?«

»Tako je: ti se starš in onemaguješ. Ali ti nisem zaukazal, da mi moraš pripraviti stup za puntarja Vindeksa, ki me hoče pahniti s prestola, da bi dal starcu Galbu cesarsko rimsko kruno? Ali ti nisem veleval, da imaš napraviti enako pijačico samemu Galbi, katero naj bi mu podala priateljeva roka?«

»Tako si zahteval, car, in Lokusta je bila pokorna.«

(Dalje prihodnjič.)

in deželn poslanec in župnik Ivan Piber. — Sklicatelj.

Iz Preske. Delavsko in izobraževalno društvo napravi najbrže v prvi polovici meseca junija romarski vlak na Trsat. Šel bi vlak tako v soboto popoldan iz Medvod. Obiskali bi, ako bi čas dopuščal, Opatijo; Postojnsko jamo pa na vsak način. Prične bi stala vožnja in obisk jame okoli 7 krov. Prihodnja »Moč« bo bolj natanko opisala potovanje.

Iz Tržiča. Naše demokratarje hodi vedno obiskovat Anton Kristan, ki si je dal ime ravnatelj. Ne vemo, kakšen ravnatelj je ta Kristan, katerega imajo naši rdeči zasepljeni za svojega preroka in boga. Drugač tako ne poznajo. Za cerkev se ne zmenijo, za sv. zakramente in za pridigo še manj; to je posledica obiskov Kristanovih, za katere zbirajo rdečkarji svoje denarne prispevke. Pomilujemo tiste uboge žene, katerih može in sinovi so zapisani v rdečo stranko. Za državnozborske volitve se že pripravljo naši nasprotniki. Pravijo, da so delavska stranka, za kandidata pa so postavili nekega doktorja Dermota po imenu, ki še na Kranjskem ne živi, temuč tam nekje v Gorici. Za takega »delavca« pojdejo rdečkarji v boj, ki bodo kakor pri vseh volitvah, tako tudi pri teh, po grbi dobili. Naš poslanec bō g. Jožef Pogačnik, poštar na Podnartu, ki je pristaš S. L. S., kateri pričnado tudi tržički krščansko socialni delavci. Za tega moža pojdemo v boj.

Jesenice. Slovenska Ljudska Stranka je stopila sama v volivni boj, brez vsake zvezze. Zadnji shod pri gosp. Klinarju je pokazal, da se armada S. L. S. na Jesenicah množi. Vsi prostori so bili polni, volivci so odobravali govornikom, posebno župniku Škubicu. Mi gremo v boj za stranko, ki dela in ki ima moč v deželi. Možje, ki so pred časom še nekaj zaupali lenuški liberalni stranki, se ogibljejo njenih pristašev. Kakor po vsej deželi, je na kantu liberalna stranka tudi na Jesenicah. Le naši socialni demokratje so se usmilili te kapitalistovske stranke, podali so največjemu svobodomiselnemu roku. To bode garda, ki jo bo treba na dan volitve fotografirat. S. L. S. nima strahu, ker ima čist in jasen program. Radovedni smo, kak program bode izdala najnovejša zveza rdeče - zelene - rmene - črne stranke, to jim naprej povemo, da mi tako pisanih ljudi ne maramo v občinski odbor. Zadnji jeseniški volivci moramo to mizerijo pognati na dan volitev tja, kamor spaša. Možje volivci, v boj zoper škodljive ljudstva in sramotilce naših narodnih in verskih svetinj, od moža do moža agitirajte za stranko, ki dela zoper škodljive lenuhe, a vse za ljudsko korist.

Sava. Peharjevo obletnico smo 1. maja letos zastonj pričakovali. Ogris je zmetalista znamenja v staro šaro. Nek rdečkar je pa počastil 1. maj s tem, da je letel od tovarne domu, da se je celo konj splašil. Ljudje so rekli, namesto socialistov obhaja 1. maj. Konec aprila so pa tako častili bodoči maj, da je nekaj omamljenih svatov prišlo na delo, pa so morali domov, ker niso bili zmožni delati. Socialni demokratje so popolnoma opešali na Jesenicah, še tiste rdeče zastave niso obesili v grmovje.

Jesenice. Reklamacijska doba za občinske in državnozborske volitve je pri kraju. Liberalci in socialisti zabavljajo čez volivna imenika, da je mnogo njih pristašev izpuščenih. Socijev in liberalcev pa mora biti le presneto malo na Jesenicah, ker oni zatrjujejo, da je gerent vse mrtve in žive klerikalce vpisal v imenika, pa so še pristaši S. L. S. na Jesenicah vložili čez 300 reklamacij; vsi skupni nasprotniki jih pa še 150 niso, četudi so šli vsi skupaj skozi Humrovo kovačnico. Torej, vsi liberalci in sociji so izpuščeni, a za reklamirati jih tudi niso dobili, ker jih ni. Tako je na Jesenicah. Socijev in liberalce skrbe tudi naši shodi. Ko bi še kaj pameti imeli, bi sedaj ob vso pristi, zato tudi ne dobe liberalci, ki so zvezani s sociji na Jesenicah, prostora za shod.

Tudi ga liberalci še sklicati ne znajo, kakor tudi ne vedo, koliko stane in kdo plača stroške. Mi imamo politično društvo, ki sklicuje shode in jih plača. Liberalci pa društva nimajo, iz svojega pa tudi nobeden ne žrtvuje, najmanj pa kak Humer. Dopisnik »Jutra« laže, da bode občina plačala plakate za shode. Mi nismo liberalce prosili, najmanj pa znanega dopisnika. Imamo društven denar za take stvari. Svobodomiselnji dopisnik bi bil tudi že shod sklical, ko bi občina dala denar, a ga ne bode, če ga je pred časom, sedaj ga ne bo. Ker to ne bode držalo, boste morali kaj drugega pogrunčati, da bodo vam verjeli. Zavedno delavstvo na dan volitve ne bode dalo glas u zeleno - rdeči svobodomiseln laži - stranki, ampak kandidatom, ki jih bode postavila S. L. S. Pametni može so za gospodarstvo, brezverci pa le v škodo. Če imate pa kaj prihranjenega denarja, porabite ga za Vaše plakate.

Slovenski železničar.

Volitve v državni zbor so blizu. Dne 13. junija nam bode stopiti z glasovnico na volišče, da si izberemo prave može, svoje poslance, svoje zastopnike in posredovalce pri vladu. Preden pa oddamo svoje glasovnice, nam je dobro premisliti, koga bomo izbrali za naše poslance. Nam slovenskim krščansko socialnim železničarjem to ni teško, kajti mi dobro vemo, kdo je zvest in zanesljiv naš prijatelj, vemo, kdo je zmožen pošteno reformirati železniško upravo, službo in celi položaj železničarjev v smislu vsestranske koristi, posebno v korist nižjih uslužbencev, to je: poduradnikov, slug in delavcev. Vam je znano, da to zamore izvršiti samo S. L. S., zato bodo tudi vsi z veseljem oddali naše glasove za kandidate S. L. S. Zato tudi te bore vrstice ne veljajo toliko slovenskim krščanskim železničarjem, marveč tistim našim tovarišem, kateri morajo z namj eno in isto službo opravljati, se na enak način za bori kruhek sebi in svojim družinam boriti, toda so žalibog sebi in nam v sramoto in škodo pri S. L. S. na sprotnej organizaciji.

Dragi naš tovariš! Pomisi dobro, kaj si! Od rane mladosti delaš z duhom in telesem železniški upravi. Tvoje težko delo ti je upognilo hrbet, izpostavljen si vsem vremenskim nezgodam, si se nalezel revmatizma, da je tvoje telo trdo in okorno, vid in sluh te zapuščata in tvoja glava je osivela. Od tvoje težko prislužene plače plačuješ znabiti že desetletja v socialno-demokraški fond, ki ga pa še danes nič ni. Koliko si se pehal za to društvo, hodil na shode, agitiral pri različnih volitvah; zraven tega še lepo število težko prisluženih, od svojih in svoje družine št. pritrganih krone za različne soc. dem. stvari plačal. Delal si to z nadom, da se ti bode tvoj položaj zboljšal, vsaj se ti je zadost obetalo na vseh koncih in krajih. In kaj si dobil od vsega tega? Dobival si časopis lažnjive in nesramne vsebine, katerega si moral pred svojimi otroci, znabiti tudi pred svoj ženo skrivati, časopis, kateri ni znal druga kot zabavljati in lagati čez krščansko misleč tovariše, duhovnike, vero, sveto Cerkev in papeža, čez svete zakramente in sploh čez vse, kar je nekdaj tebe tvoja mati učila s prepričanjem, da ti bode koristilo za ta in oni svet! Pomisi načaj na čase, ko še nisi bil pri železnični, dokler še nisi bil pri soc. demokratih, dokler še nisi zahajal na take brezverske shode. Kako veselo je bilo tvoje srce, kako lahka tvoja vest! In danes? Roko na srce in pomisli temeljito!

Torej kaj imaš od socialne demokracije? Pa drugače? Znabiti je ta stranka res tako mogočna kakor piše njen časopis! Koliko pa je bilo slovenskih soc. dem. poslancev v zadnjem državnem zboru? O, pač so bili drugih narodnosti, in sicer 87. Lepo število! Toda, kaj so pa naredili ti v zboru? O, še manj kot nič! Druge delavne in

za dobro stvar vnete poslance so motili, jih pri pametnih sklepih ovirali in pa — lepo dajete vlekli. To je vse! Bodeš res še tako nespameten, da bodeš tudi letos volil sebi v škodo? Upam, da ne!

In ti narodni železničar! Pehaš se za propalo liberalno stranko, kakor da bi bila tu tvoja rešitev. Kaj ti vse na misel pride! Liberalcem je bilo vedno za delavca toliko, kot je psu za česen, samo o volitvah jim je bil tudi železničar dober. Če liberalizem ni hotel ali ni mogel trpinu delavcu, slugam in poduradnikom takrat pomagati, ko je imel na Kranjskem še moč, ali vsaj vse dele svojega telesa, kako naj ti pomaga sedaj, ko je že zgubil vse glavne in stranske dele ter je danes le še s težavo dobiti košček njegovega smrdljivega repa! Koliko pa je bilo v zadnjem drž. zboru liberalnih poslancev s Kranjskega? En sam! In še ta, dika in luč narodne stranke je bil po pogodbi zvezan z Nemci. To je tista narodnost! Sicer so ti pa morale zadnje občinske volitve v Ljubljani zadosti odpreti oči, da nimaš v liberalni stranki prav nič iskat. Upam, da se sedaj razumemo.

Le še nekaj. Na Kranjskem bode S. L. S. zmagala na vse črti, to je: na Kranjskem in tudi po drugih slovenskih pokrajinih bodo izvoljeni samo poslanci S. L. S., tudi brez glasov njih nasprotnih železničarjev. To je gotovo. Torej vsak tvoj glas, katerega bodeš oddal slovenski železničar liberalni ali socialno demokraški stranki, bode proč vržen! Te li ne bode sram, ko bodeš s svojo socialno demokracijo ali s svojim liberalizmom tako nesramno pogorel? Nasprotne se pa prav lahko tudi ti udeležiš naše zmagje, kajti ako glasuješ z nami za kandidate S. L. S. si lahko ponosen na zmago, se smeš z zaupanjem nadjeti boljši časov, in tudi brez skrbi lahko stopiš pred svojega poslanca, kadar ti bode šlo trdo v službi, ali kadar si bodež želel priporočila in posredovanja na višjem mestu po svojem zastopniku. Če pa že ravno hočeš, pa voli še za naprej brezverske socijalne demokrate, ali pa liberalce kar ti je drag, toda kadar bodeš kaj rabil, le pojdi k svojemu poslancu, naše pa pusti v miru, kajti: izdala se je in se bode tudi od sedaj naprej izvajala parola: Vsak poslanec podpiraj samo svoje volilce! Slovenski železničar premisli, to dobro, in zapomni si to!

Jako redka prilika!

Tovarna mi je poverila v direktno prodajo po neki elementarni nezgodi rešeno blago, mnogo tisočev krasnih, težkih

flanelastih odej

v lepih, najnovejših vzorcih in modnih barvah, imajo povsem neznavne vodne madeže, ki se komaj pozna. Te odeje so pripravne za vsako boljše gospodinjstvo za pregrinjanje postelj in odevanje oseb, so zelo fine, gorce in močne, okoli 190 cm dolge in 135 cm široke.

Pošilja se proti povzetju: 3 krasne, zelo fine flanelaste odeje v vseh modnih barvah in vzorcih, za 9 kron, 4 odeje za gospodarstvo 10 kron.

Vsek častiti bralec tega oglasa naj le naroči z zaupanjem. Z mirno vestjo lahko trdim, da bo s pošiljatvijo vsakdo zadovoljen.

OTON BEKERA, c. kr. finančni straž. nadpaznik v p.

Nachod (Češko) Tovarniška zaloga 2—8.

A. ŽIBERT
-- LJUBLJANA --
PREŠERNOVA ULICA
PRIPOROČA SVOJO VELIKO
ZALOGO ČEVLJEV
DOMAČEGA IZDELKA.

Zagrebška tovarna tvrdke Henrik Francka sinovi,

v vsakem oziru novodobno urejena,

izdeluje svoje proizvode izključno le iz najboljših sirovin.

V Vaš prid bode, bodete li pri nakupovanju dajali prednost temu izvrstnemu proizvodu pravemu :Franckovem: kavnom pridatku z mlinčkom, iz zagrebške tovarne.

sl zaga V. Y 1162, 12:9 II. V.

Najboljša, najsigurnejša prička za šedenje!

Denarni promet l. 1909 čez 83 milijonov K.
Stanje vlog čez 21 milijonov K.
Lastna glavnica
K 503.575-98.

Ljudska posojilnica

registr. zadruga z neomejeno zavezo

Miklošičeva cesta 8

pritličje v lastni hiši nasproti
hotela „Union“ za franč. cerkvijo

prejema **hranilne vloge** vsak de-
lavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure pop.
ter jih obrestuje **4½%** brez
kakega odbitka,
tako da prejme vložnik od vsakih
100 krov čistih 4·50 na leto.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov
denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj
prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštno-
hranilnične položnice na razpolago.

Dr. Ivan Šusteršič, predsednik; **Josip Šiška**, stolni kanonik, podpred.; **Odborniki: Anton Belec**, posest., podj. in trg. v Št. Vidu n. Lj.; **Fran Povše**, vodja, graščak, drž. in dež. posl.; **Anton Kobi**, posest. in trg., Breg pri Borovnici; **Karol Kauschegg**, veleposest. v Ljubljani; **Matija Kolar**, stolni dekan v Ljubljani; **Ivan Kregar**, svetnik trg. in obrt. zborn. in hišni posest. v Ljubljani; **Fran Leskovic**, hišni posestnik in blag. „Ljudske posojil.“; **Ivan Pollak ml.**, tov.; **Karol Pollak**, tovarnar in posestnik v Ljubljani; **Gregor Šlibar**, župnik na Rudniku.

Potniki v Ameriko
Kateri velijo dobri, po ceni in
zanesljivo potovati naj se obrnejo
Simon na Smetetza
v Ljubljani Kolodvorske ulice 26.
Kolodvorska Pojasnila bojo se brezplačno.

Spominjajte se pri vseh prireditvah,
pri vseh vseh veselih in žalostnih
dogodkih „Slovenske Straže“!

Bogata zalog ženskih ročnih del in
zraven spadajočih potrebščin.

F. MERSOL

LJUBLJANA, Mestni trg št. 13.

Trgovina z modnim in drobnim blagom.

Velika izber vezenin, čipk, rokavic, nogavic, otroške obleke in perila, pasov, predpasnikov, žepnih robcev, ovratnikov, zavratnic, volne, bombaža, sukanca itd.

Predstikanje in vezenje monogramov
in vsakovrstnih drugih risb.

Gričar & Mejač

Ljubljana

Prešernova ulica št. 9
priporočata svojo največjo
zalogo izgotovljenih oblek za
gospode, dečke in otroke.

Novosti
v konfekciji za dame.

Ceniki s koledarjem za-
stonj in poštine prosti.

POZOR!

Kdor želi imeti dobro uro,
naj zahteva znamko

„UNION“

ker te ure so najbolj tr-
pežne in natančne, dobe
se pri

Fr. Čudnu

urarju in trgovcu v Ljubljani
delničar in zastopnik
švicarskih tovarn „Uni-
on“ v Bielu in Genovi.

700 Uhani, prstani, briljanti.
Svetovnoznameno najfinje blago po najnižjih cenah.

Agitirajte za naše glasilo
„Naša Moč“!

Pozor slov. delavska društva!

Kupujte svoje potrebščine pri znani in pri-
poročljivi domači manufaktturni trgovini

JANKO ČEŠNIK

(pri Češniku)

LJUBLJANA

Lingarjeva ulica - Stritarjeva ulica
v kateri dobite vedno v veliki izberi naj-
novejše blago za ženske in moška oblačila

Postrežba poštena in zanesljiva.

Cene najnižje.

A. Lukic

©

Slovenska
konfekcijska trgovina za:
gospode, dame, dečke, deklice
Ljubljana
Pred Škofijo 19.

Lečarna „PRI KRONI“ Mr. Ph. BOHINCA
v Ljubljani, na vogalu Bleiweisove in Rimske ceste

priporoča sledeča zdravila:

Balzam proti želodčnim bole-
činam, steklenica 20 vin., 6 škatljic
2 krovni 50 vin.

Protinski cvet, proti trganju

po udih, steklenica 1 krova.

Ribje olje, steklenica 1 krova.

Salicilni kolodij za odstra-
nitve kurjih očes, bradavic in

trde kože, steklenica 70 vin.

Tinktura za želodče, odva-
jalno, kreplino in slast pospe-
šjujoče sredstvo, steklenica 20

vin., 6 steklenic 1 krova.

Tinktura za lase, steklenica 1 K.

Trpotčev sok, izvrsten pripo-
moček proti kašljiju stekl. 1 K.

Železnato vino, steklenica 2
kr. 60 vin., in 4 kr. 80 vin.

Železne kroglice, proti ble-
dici (Bleichsuct) malo skačica

70 vin., velika 1 krova 60 vin.

Dežnike in solnčnike

domačega izdelka
najboljše kakovosti, pri-
poroča po najnižji ceni
slavnemu občinstvu

JOSIP VIDMAR, tovarna dežnikov, Ljubljana

Pred Škofijo št. 19. Stari trg št. 4. Prešernova ulica št. 4.

Popravila se izvršujejo točno in ceno.

Usojam si naznaniti častitim odjemalcem, da
sem odprl na Tržaški cesti št. 1

,pri Kerčonu“ filialo

moje trgovine z železnino, hiš-
nega in kuhinjskega orodja.

Blagovolite mi tudi nadalje ohraniti cenjeno
naklonjenost.

Z odličnim spoštovanjem Stefan Nagy

Edina in najkrajša črta v Ameriku!

Samo
6 dni!

Samo
6 dni!

HAVRE NEW-YORK

francoska prekomorska družba

Veljavne vožne liste (Šifkarte) za francosko linjo
čez Havre, ter liste za povratek iz Amerike
v domovino in brezplačna pojasnila, daje samo

ED. ŠMARDA

oblastveno potrjena potovalna pisarna v Ljubljani
Dunajska cesta št. 18 v novi hiši „KMETSKIE
POSOJILNICE“ nasproti gostilne pri „FIGOVCU“.

IVAN JAX IN SIN

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 17
priporočata svojo bogato zalogo raznovrstnih

voznih koles in
šivalnih strojev
za rodbino in obrt.

